

PRETPOSTAVKA ZA ODGOVORNOST OSIGURATELJA

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Presuda broj: II Rev-153/1994-2 od 12. ožujka 1998.

Vijeće: Stanko Jesenoković kao predsjednik vijeća,

Boris Guttmann, Vladimir Drakulić, Stanko Hautz i

Vlatka Potočnjak-Radej kao članovi vijeća

Tuženik kao osiguratelj navodnog štetnika odgovara tužitelju za štetu samo pod pretpostavkom postojanja odgovornosti njegovog osiguranika.

Predmet spora je zahtjev prvotužitelja Luka P. i drugotužitelja Općina P. za naknadu štete protiv tuženika kao osiguratelja inozemnog broдача. Osiguratelj je preuzeo jamstvo u pogledu naknade štete nastale zagađenjem mora u akvatoriju tužitelja pod pretpostavkom da se utvrdi odgovornost broдача (osiguranika tuženika) u svezi štetnog događaja. Dana 8. 2. 1989. godine došlo je do ispuštanja mazuta u more i s tim u vezi nastala šteta tužitelju, a za nju se tereti brod "Pharos" vlasništvo broдача osiguranika tuženog osiguratelja.

Nižestupanjski sudovi u provedenom postupku utvrdili su da se ne može prihvatiti dokazanim, da bi kritične zgrade u akvatoriju tužitelja u luci Ploče mazut čija je prisutnost nesumnjivo utvrđena u morskoj vodi u blizini broда "Pharos" vlasništvo osiguranika tuženika bio ispušten odnosno potjecao od spomenutog broда.

Prvostupanjskom presudom (Okružnog privrednog suda u Zagrebu od 29. siječnja 1993. br. P-7724/89) odbijen je tužbeni zahtjevi prvotužitelja radi isplate iznosa od 27.008 USA\$ u protuvrijednosti u domaćem novcu po tečaju na dan isplate zajedno s 8% kamata tekućih od 8. 2. 1989. godine do isplate, kao i tužbeni zahtjev drugotužitelja radi isplate iznosa od 15.000 USA\$ u protuvrijednosti u domaćem novcu po tečaju na dan isplate s 8% kamata tekućih od 8. 2. 1989. godine do isplate, te su tužitelji obvezani isplatiti tuženiku parnični trošak u iznosu od 15.000 HRD.

Drugostupanjskom odlukom (presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 24. svibnja 1994. br. Pž-1217/93) odbijena je kao neosnovana žalba tužitelja Luka P. i potvrđena prvostupanjska presuda u odnosu na ovog tužitelja, dok je odbačena kao nepravovremena žalba tužitelja Općine P. izjavljena protiv

prvostupanjske presude.

Protiv navedene pravomoćne drugostupanjske presude prvotužitelj je izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka te pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da se pobijana presuda preinači u pravcu revizijskih navoda prihvaćanjem tužbenog zahtjeva revidenta uz obvezu tuženiku na naknadu cjelokupnih parničnih troškova revidentu, podredno je predložio da se obje nižestupanjske presude ukinu i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Prvostupanjski je sud pozivom na odredbu čl. 390. st. 1. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP) dostavio primjerak pravovremene, potpune i dopuštene revizije tužitelja protivnoj stranci i nadležnom državnom odvjetniku, ali protivna stranka nije odgovorila na reviziju niti se Državni odvjetnik Republike Hrvatske izjasnio o izjavljenoj reviziji.

Vrhovni sud Republike Hrvatske reviziju je odbio kao neosnovanu. Ocijenio je da nije ostvaren revizijski razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka. U postupku pred nižim sudovima nije počinjena bitna povreda iz čl. 354. st. 2. toč. 13. ZPP budući da nižestupanjske presude sadrže potrebne razloge o utvrđenju odlučnih činjenica kao i o primjeni mjerodavnih propisa temeljem kojih su niži sudovi odlučili u ovom sporu, a nije počinjena ni ona bitna procesna povreda iz čl. 354. st. 2. toč. 10. ZPP na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti (čl. 386. ZPP). Nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Svi prigovori koje revident opsežno izlaže u reviziji glede pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja u postupku pred nižim sudovima, a koji se tiču navodnog ispuštanja mazuta s broda "*Pharos*" u svojoj biti predstavljaju razloge koji se ne mogu s uspjehom isticati u reviziji (čl. 385. st. 3. ZPP). Pravomoćno rješenje o učinjenom prekršaju doneseno protiv kapetana broda "*Pharos*" u svezi štetnog događaja ne predstavlja odluku kojom bi nadležno tijelo odlučilo o prethodnom pitanju u ovoj parnici, a u svezi navodne odgovornosti osiguranika tuženika, jer spomenuta osoba (zapovjednik broda "*Pharos*") nije sudjelovao kao stranka u ovoj parnici, pa protivno izloženom shvaćanju revidenta niži sudovi nisu vezani u smislu odredbe čl. 12. st. 1. ZPP spomenutim pravomoćnim rješenjem o učinjenom prekršaju jer se ne odnosi na neku od stranaka u ovom sporu. Stoga su nižestupanjski sudovi pravilno ocijenili spomenuto rješenje o prekršaju kao jedan od dokaza koji su izveli zajedno s drugim dokazima pri utvrđivanju odlučnih činjenica u skladu s odredbom čl. 8. ZPP.

Vrhovni sud Republike Hrvatske kao revizijski sud nije razmatrao kao odlučne one navode revidenta koji predstavljaju prigovore na utvrđeno činjenično stanje u postupku pred nižim sudovima, već je revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava ispitao imajući u vidu ono činjenično stanje koje su niži sudovi utvrdili u provedenom postupku. Budući da niži sudovi nisu utvrdili, da je s broda "*Pharos*"

vlasništvo osiguranika tuženika kritične zgrade bio ispušten u more mazut, a njegovo ispuštanje je prouzrokovalo štetu na strani tužitelja čiju naknadu traži ovom tužbom, Vrhovni sud RH smatra da su nižestupanjski sudovi pravilno primijenili materijalno pravo. Ne postoji odgovornost za utuženu štetu na strani osiguranika tuženika u smislu odredbe čl. 154. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, budući da se prema spomenutoj odredbi bez obzira na temelj odnosno vrstu odgovornosti odgovara samo za prouzrokovanu štetu drugome dok u ovom predmetu nije dokazano, da bi navodni štetnik (osiguranik tuženika) prouzrokovao utuženu štetu tužitelju. Tuženik kao osiguratelj navodnog štetnika odgovara tužitelju za štetu samo pod pretpostavkom postojanja odgovornosti svojeg osiguranika koja nije utvrđena, pa nižestupanjski sudovi nisu pogrešno primijenili materijalno pravo kad su na temelju izloženog stanja stvari odbili tužbeni zahtjev revidenta kao neosnovan.

Vrhovni sud Republike Hrvatske ocijenio je da ne postoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, a ni oni na koje revizijski sud pazi po službenoj dužnosti (čl. 386. ZPP), pa je reviziju odbio kao neosnovanu (čl. 393. ZPP).

Dr. sc. Vesna Skorupan, asistent

Jadranski zavod HAZU

Summary:

ASSUMPTION OF INSURER'S LIABILITY

The defendant, as the insurer of the party who has allegedly caused the loss, shall be responsible for the loss to the plaintiff only assuming that the insured is liable for the loss.